Pohyblivý cíl

TIPY PRO FOTOGRAFOVÁNÍ NEJEN SPORTOVNÍCH AKCÍ

Teď, když už znáte Kreativní zónu, je čas tyto nové znalosti využít v praxi. Ať už fotografujete sportovní akci nebo dítě na kolotoči, naučíte se techniky, které vám pomohou vytěžit z fotografie co nejvíce i za situace, kdy se cíl pohybuje.

Při fotografování pohybujících se předmětů si musíte především pamatovat, že klíčová je rychlost! A teď nemluvím o tom, jak rychle se pohybuje objekt, ale o tom, jak rychle se otvírá a zavírá závěrka fotoaparátu. Rychlost závěrky je klíčem k zmrazení momentu v čase – a také k zachycení pohybu. Všechno je to o tom, jaký expoziční čas použijete. Abyste snímky povznesli na vyšší úroveň, je důležité brát ohled i na kompozici, výběr objektivu a několik dalších věcí, které v této kapitole probereme. Připoutejte se a šlápněte na plyn, vyrážíme!

O SNÍMKU

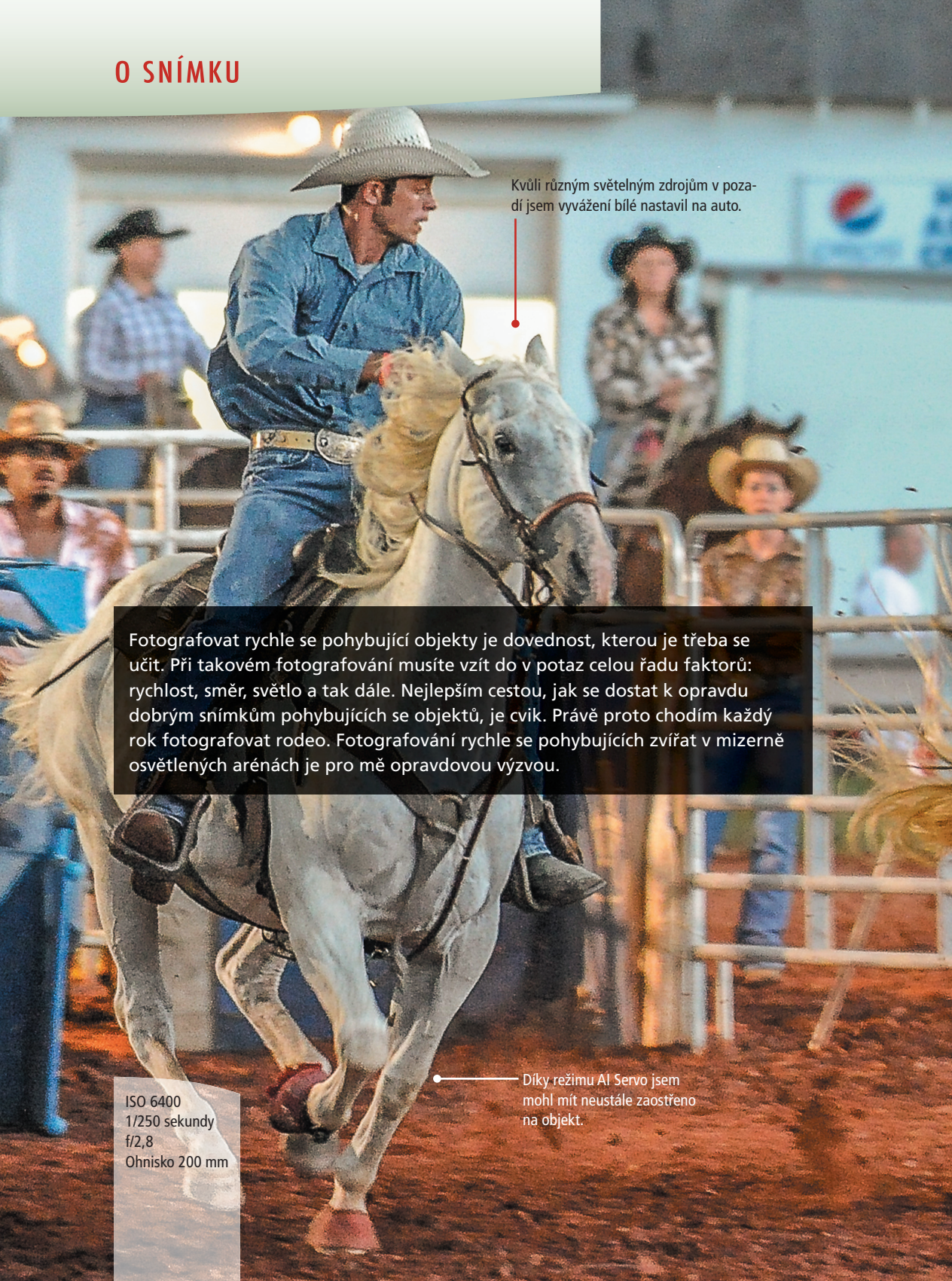

Kvůli různým světelným zdrojům v pozadí jsem vyvážení bílé nastavil na auto.

Fotografovat rychle se pohybující objekty je dovednost, kterou je třeba se učit. Při takovém fotografování musíte vzít do v potaz celou řadu faktorů: rychlost, směr, světlo a tak dále. Nejlepším cestou, jak se dostat k opravdu dobrým snímkům pohybujících se objektů, je cvik. Právě proto chodím každý rok fotografovat rodeo. Fotografování rychle se pohybujících zvířat v mizerně osvětlených arénách je pro mě opravdovou výzvou.

Díky režimu AI Servo jsem mohl mít neustále zaostřeno na objekt.

ISO 6400
1/250 sekundy
f/2,8
Ohnisko 200 mm

Klíčem k úspěchu při fotografování s vysokou rychlostí závěrky za špatného osvětlení je vysoká hodnota ISO.

Nastavení fotoaparátu do režimu Kontinuální snímání a pořizování více snímku zároveň zvýší vaše šance na úspěch.

O SNÍMKU

Kvůli ostrému slunečnímu světlu jsem musel snížit hodnotu ISO.
Zachycování pohybu je složité. Když použijete velmi vysokou rychlost závěrky, objekt sice zmrazíte, ale nebude poznat, že byl v pohybu. Chce to cvik. Při pořizování tohoto snímku jsem zmrazil pohyb kajakáře i tok vody. Pak jsem si řekl, že bych mohl trochu zpomalit a zkusit zachytit i tok vody a pohyb a jejich vzájemnou souhru.
Snížil jsem rychlost závěrky a nastavil menší clonu.

Abych snímek zachytil co nejvíce zblízka, použil jsem teleobjektiv.

Chvíli jsem si hrál s nastavením rychlosti závěrky a pak jsem konečně našel tu správnou hodnotu, při které je na snímku znát pohyb při zachování ostrosti.

ISO 100
1/20 sekundy
f/25
Ohnisko 185 mm

TADY SE ZASTAVTE

Hlavní fotografickou zbraní pro zachycení akce je rychlost závěrky. Schopnost zmrazit pohyb je tím, co odlišuje dobrý snímek od skvělého. Abyste byli schopni tento koncept využít, měli byste rozumět vztahu mezi rychlostí závěrky a pohybem. Když stisknete spoušť, váš fotoaparát otevře závěrku a po uplynutí předem stanoveného času ji zase zavře. Čím déle necháte závěrku otevřenou, tím více se váš objekt bude moci ve snímku pohnout, selský rozum proto říká, že jako první musíte vzít v úvahu, jak rychle se objekt pohybuje.

Typicky budete pracovat se zlomky sekundy. Kolik těch zlomků bude, závisí na několika faktorech. Pohyb objektu, zdánlivě jednoduchý, se ve skutečnosti skládá ze tří faktorů. Prvním faktorem je směr pohybu. Pohybuje se objekt napříč vaším zorným polem (zleva doprava), nebo směrem k vám nebo od vás? Druhým faktorem je aktuální rychlost, kterou se objekt pohybuje. Mezi pohybujícím se sportovním autem a dítětem na kole je obrovský rozdíl. A nakonec, vzdálenost mezi vámi a objektem se přímo projeví na tom, jak rychlý se pohyb zdá. Podívejme se na každý z těchto faktorů zvlášť, abychom si ujasnili, jaký mají vliv na fotografování.

SMĚR POHYBU

První věcí, o které lidé fotografující akci obvykle přemýšlí, je rychlost pohybu, ale ve skutečnosti by první úvahou měl být jeho směr. Vaše pozice ve vztahu ke směru pohybu objektu je kriticky důležitá pro výběr správné rychlosti závěrky. Když otevřete závěrku, čočka zachytí světlo odražené od objektu a zaznamená jej na snímač fotoaparátu. Pokud se objekt pohybuje hledáčkem napříč, potřebujete pro zachycení pohybu vyšší rychlost závěrky (kratší expoziční čas), jinak by byl pohybující se objekt rozmazaný. Objekty, které se pohybují směrem k vám nebo od vás, se zdají se být pomalejší. To umožňuje použití mírně pomalejší rychlosti závěrky (viz obrázek 5.1). Objekt pohybující se diagonálně – ať už napříč snímkem směrem k vám nebo od vás – vyžaduje rychlost závěrky někde mezi dvěma předchozími.

OBRÁZEK 5.1: Pro zachycení pohybu směrem k fotoaparátu stačí nižší rychlosti závěrky

RYCHLOST OBJEKTU

Směr pohybu už jsme určili a teď můžeme pokročit k určení rychlosti pohybu. Čím rychleji se objekt pohybuje, tím kratší musí expoziční čas být, aby mohl „zmrazit" pohyb (viz obrázek 5.2). Pro zachycení osoby procházející snímkem může stačit čas 1/60 sekundy, ale na cyklistu pohybujícího se stejným směrem potřebujete 1/500 sekundy. Ten stejný cyklista pohybující se stejnou rychlostí směrem k vám by potřeboval pouze 1/125 sekundy. Tady vidíte, v jakém vztahu jsou při fotografování rychlost a směr pohybu.

OBRÁZEK 5.2: Rychle se pohybující objekt napříč snímkem vyžaduje rychlejší závěrku

VZDÁLENOST OBJEKTU OD FOTOAPARÁTU

Teď už tedy známe směr i rychlost pohybu fotografovaného objektu. Posledním faktorem je vzdálenost mezi fotografem a akcí. Představte si sami sebe, jak se díváte na dálnici plnou aut z vysoké budovy čtvrt míle od cesty. Při pohledu dolů na auta pohybující se rychlostí asi 90 kilometrů za hodinu se zdá, že je pohyb pomalý. A teď si představte sami sebe, jak stojíte uprostřed té stejné cesty a díváte se kolem sebe – bude se vám zdát, že auta kolem vás létají.

Ačkoli se auta pohybují stejnou rychlostí, kvůli kratší vzdálenost mezi vámi a auty se zdá, jako by se pohybovala mnohem rychleji. Je to tím, že zorné pole je mnohem užší; objekty v něm tedy nezůstávají tak dlouho. Také záleží na tom, pro jaký objektiv se rozhodnete (viz obrázek 5.3). Pokud používáte širokoúhlý objektiv, můžete pravděpodobně použít nižší rychlost závěrky, než kdybyste používali teleobjektiv, který vás přenese přímo do centra dění – a čím blíže jste, tím rychleji se budou objekty v hledáčku pohybovat.

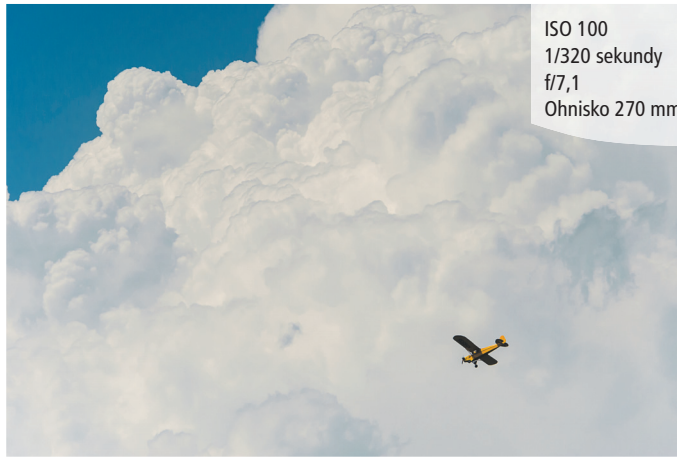

OBRÁZEK 5.3: Díky poměrně velké vzdálenosti od fotoaparátu mohla být pro zachycení akce použita nižší rychlost závěrky

PRO JISTOTU SNÍMKY KONTROLUJTE

Při prohlížení snímků na LCD displeji se nenechte zmást. Čím menší snímek je, tím ostřeji vypadá. Abyste se ujistili, že máte ostré a nerozmazané snímky, na LCD displeji si je raději přibližte.

Pro zvětšení svých snímků stiskněte tlačítko Přehrávání vpravo dole vedle LCD displeje a pak pro přiblížení stiskněte tlačítko Zvětšení (viz obrázek 5.4). Pro ještě větší zvětšení stiskněte tlačítko znovu.

Chcete-li snímek zase oddálit, stiskněte tlačítko Oddálení (tlačítko s lupou a znaménkem minus) nebo stiskněte znova tlačítko Přehrávání.

OBRÁZEK 5.4: Zvětšením snímku můžete zkontrolovat ostrost

POUŽITÍ REŽIMU PRIORITY ČASU (TV) PRO ZMRAZENÍ POHYBU

V kapitole 4 jsme si probrali režimy Kreativní zóny. Pamatujte si, že režim, který vám dává absolutní kontrolu nad rychlostí závěrky, je režim Tv. V tomto režimu zodpovídáte za volbu rychlosti závěrky, zatímco odpovídající clonu zvolí fotoaparát automaticky. Možnost soustředit se pouze na jednu expoziční hodnotu usnadňuje provádění rychlých změn během fotografování, aniž byste museli odlepit oko od hledáčku.

Jsou dvě věci, které byste před použitím režimu Tv měli znát. Obě mají co do činění se světelnými podmínkami panujícími ve fotografované scéně. I když v režimu Tv máte možnost zvolit rychlost závěrky, dostupný rozsah rychlostí, z nichž můžete vybírat, je osvětlením scény značně ovlivněn.

Většinou budete při fotografování rychlých akcí používat velmi vysoké rychlosti závěrky (tedy velmi krátké expoziční časy). Pokud pro použití zvolené rychlosti závěrky není ve scéně dostatečné množství světla, budete muset buď použít světelnější objektiv, nebo zvýšit ISO. Předpokládejme, že máte k dispozici pouze jeden objektiv, a soustřeďme se tedy na úpravu ISO.

Řekněme, že fotografujete baseballové utkání v noci a chcete pořídit pěkné snímky. Nastavíte fotoaparát do režimu Tv a po chvilce zkoušení zjistíte, že pro zmrazení akce potřebujete rychlost závěrky 1/500 sekundy. Když se podíváte do hledáčku a namáčknete spoušť, všimnete si blikající hodnoty clony f 4,5. To je způsob, kterým vám fotoaparát říká, že clonu objektivu již více otevřít nelze, a pokud přesto budete fotografovat, budou snímky podexponované. Mohli byste snižovat rychlost závěrky, dokud hodnota clony nepřestane blikat, ale výsledkem by byly pohybově rozmazané snímky.

Řešením je zvýšení ISO na úroveň, která vyhovuje pro správnou expozici. Klíčové je použití nejnižší možné hodnoty ISO, se kterou se dá fotografovat. To může znamenat ISO 200 za slunečného dne a ISO 3 200 ve tmavých interiérech nebo v noci (viz obrázek 5.5). Prostě si pamatujte, že čím větší ISO, tím více šumu na snímcích bude. To je důvod, proč profesionální sportovní fotografové používají ty mamutí objektivy posazené na monopodu: mohli by použít menší objektiv, ale aby mohli clonu co nejvíce otevřít, potřebují obrovskou přední čočku objektivu. Čím větší přední čočka je, tím více světla skrze ni může projít do objektivu a tím více je možné clonu otevřít. Při fotografování si pamatujte, že otevřená clona znamená nízké ISO (a tím pádem i méně šumu), rychlejší závěrku a důraz na pohybující se předmět.

OBRÁZEK 5.5: Jedinou možností, jak zmrazit akci za slabého osvětlení v této aréně při stále ještě slušné rychlosti závěrky, bylo zvýšit ISO

PŘIZPŮSOBENÍ HODNOTY ISO BĚHEM FOTOGRAFOVÁNÍ

1. V hledáčku zkontrolujte, zda v pravém rohu náhodou nebliká hodnota clony.
2. Pokud ano, dejte ukazováček pryč ze spouště a stiskněte tlačítko Nastavení citlivosti ISO.
3. Teď položte ukazováček na Hlavní volič a otočením doprava zvyšte ISO na nejbližší vyšší hodnotu.
4. Namáčkněte spoušť a zkontrolujte, zda hodnota clony stále bliká.
5. Pokud ne, můžete fotografovat. Pokud ano, opakujte kroky 2–4, dokud blikat nepřestane.

POUŽITÍ REŽIMU PRIORITY CLONY (AV) PRO IZOLOVÁNÍ OBJEKTU

Jednou z výhod fotografování s vysokými rychlostmi závěrky v režimu Tv je, že velmi často budete fotografovat s plně otevřenou clonou. A plně otevřená clona umožňuje použít vyšší rychlost závěrky (kratší expoziční čas), ale také značně zúží hloubku ostrosti.